

ВІДГУК

офіційного опонента доктора економічних наук, професора

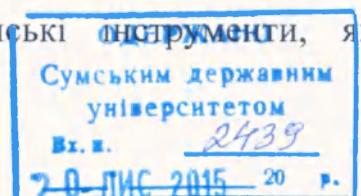
Лепейко Тетяни Іванівни

Таранюка Леоніда Миколайовича «Теоретико-методологічні засади управління вибором напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств», подану на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

1. Актуальність обраної теми та її зв'язок з науковими програмами

При формуванні конкурентоспроможної промисловості країни у суб'єктів господарювання, що є її структурними елементами, виникають багато проблем, які пов'язані з втратою ринків збуту, низьким рівнем інноваційної діяльності, браком обігових коштів, низькою якістю промислових виробів і комплектуючих, невідповідністю їх сучасним міжнародним стандартам якості та управління, низьким рівнем вмотивованості персоналу до праці, низькою заробітною платою, а також негативний вплив, пов'язаний з відсутністю горизонтальних зв'язків в організаційній структурі підприємств та іншими негативними загальноекономічними факторами, які суттєво впливають на господарську діяльність. За цих умов виникає нагальна необхідність пошуку варіантів трансформаційних змін у діяльності промислових підприємств, які б забезпечували швидку адаптацію їх до мінливого ринкового середовища та сприяли суттєвому підвищенню рівня конкурентоспроможності і економічного потенціалу як на мікро-, так і на макрорівні.

У цій ситуації треба відзначити необхідність вибору ефективних напрямів трансформаційних змін, які були б дієвим інструментом для подолання існуючих економічних проблем, які існують у діяльності будь-яких суб'єктів господарювання. Перспективи розвитку промислових підприємств полягають у площині інновацій, які можуть носити як технологічний, так й управлінських характер. Нові економічні феномени та управлінські інструменти, які

проявляються на перетині сучасних інформаційних технологій та потреб бізнесу, враховують виклики інформаційної економіки та дозволяють врахувати інтереси стейкхолдерів у зростанні вартості бізнесу, потребують конструктивного наукового переосмислення діяльності підприємств промислового комплексу.

Багатогранність невирішених проблем, які стосуються розробки адаптаційних заходів радикального характеру, що спроможні забезпечити виживання та розвиток промислових підприємств, обумовили необхідність розроблення методологічного, організаційного та інформаційного забезпечення управління реінжинірингом бізнес-процесів в умовах невизначеності та динамічності змін в економіці.

Масштабність, складність, недостатнє теоретичне, методологічне та практичне вивчення питань управління вибором напрямків реінжинірингу бізнес-процесів (РБП), підтверджують актуальність цієї проблематики та обумовили вибір теми і напрями її дослідження.

В роботі коректно та змістовно визначено мету і завдання дослідження, які відповідають темі представленої на захист дисертації. Завдання дослідження логічно розкривають перелік етапів вирішення проблеми, які необхідно виконати для досягнення поставленої мети.

Для вирішення завдань автором досліджено категорійний базис реінжинірингу бізнес-процесів з урахуванням особливостей сучасних бізнес-процесів промислових підприємств, визначено підґрунтя теоретико-методологічного підходу до розв'язання проблеми, що дозволило обґрунтувати напрямки управління вибором варіантів РБП промислових підприємств.

Одержані результати обґрунтування теоретичних та методичних підходів містять певні елементи новизни та мають практичну цінність для промислових підприємств. Це дає підстави стверджувати про те, що мета дослідження була досягнута, а завдання вирішені. Об'єкт і предмет дослідження визначені вірно. Наукові положення коректно сформульовані, за кожним з них визначено науковий результат.

Дисертаційне дослідження виконано згідно з планами наукових досліджень Сумського державного університету за чотирма науково-дослідними та прикладними темами, в яких Таранюк Л.М. брав участь як керівник та відповідальний виконавець: фундаментальна тема за грантом

Президента України «Економічне обґрунтування реінжинірингу бізнес-процесів як елементу процесорієнтованої системи управління на виробничому підприємстві» (номер державної реєстрації №0110U001878), «Фундаментальні основи забезпечення стійкого розвитку при переході до інформаційного суспільства» (номер державної реєстрації №0108U000670), «Фундаментальні основи формування екологічно орієнтованих механізмів реалізації соціально-економічного потенціалу в умовах інформаційного суспільства» (номер державної реєстрації №0111U002149), «Організаційно-економічний механізм реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств» (номер державної реєстрації №0111U003565).

2. Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Ознайомлення із змістовим наповненням дисертації, автореферату та публікацій автора дозволяє зробити висновок про те, що наукові положення, висновки й рекомендації, сформульовані в дисертаційній роботі, характеризуються належним рівнем обґрунтованості та достовірності. Наукові положення дисертації сформульовані коректно. По кожному з них визначені науковий результат, його новизна і ступінь новизни.

Викладені в дисертаційній роботі положення, а також отримані автором теоретичні та практичні результати достовірні та обґрунтовані. Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій базується на аналізі літературних джерел, постановці мети і задач дисертаційного дослідження, аналізі отриманих результатів, виваженому формулюванні отриманих висновків та підтверджується результатами актів впровадження. Відповідні акти наведені в додатках до дисертаційної роботи (с. 40-46).

Інформаційна база дослідження є достовірною, оскільки її основу складає система основних показників, що містяться в офіційних виданнях Державного комітету статистики України. Всі використані автором джерела є офіційно визнаними. В роботі використано тільки матеріали і результати власних досліджень автора.

Достовірність результатів дисертаційного дослідження забезпечується актуальністю сформульованих задач, застосуванням методів порівняльного аналізу – у дослідженні організаційно-економічних передумов реінжинірингу

бізнес-процесів промислових підприємств; статистичного аналізу – у дослідженні тенденцій розвитку промислового комплексу України; абстрактно-логічного аналізу – при удосконаленні етапів проведення РБП; системного підходу – при розвитку понятійного апарату РБП та при формуванні механізму управління вибором напрямів РБП; факторного аналізу – при визначенні показників факторного впливу на бізнес-процеси в альтернативних проектах РБП, які характеризують його напрями за видами економічного ризику; економіко-математичного аналізу – при розрахунку складових економічного потенціалу промислового підприємства, на базі якого реалізовується РБП; SWOT-аналізу – при визначенні сильних та слабких сторін, а також можливостей і загроз напрямів РБП промислового підприємства з метою їх вибору; методу експертних оцінок – при проведенні оцінки стратегічних напрямів РБП з метою їх вибору та комплексної оцінки рівня ризикованості напрямів РБП у відповідних альтернативних проектах та підтверджується актами впровадження результатів дисертаційного дослідження.

3. Результати, які виносяться на захист (ступінь новизни наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації)

В дисертації Таранюка Л.М. розв'язана наукова проблема розроблення теоретичних і методичних засад управління вибором варіантів РБП, формування механізму управління таким вибором з урахуванням ризиків та визначення стратегічних напрямків реінжинірингу БП. В роботі розкриваються та узагальнюються основи концептуальних та теоретико-методичних підходів щодо формування комплексного інструментарію для реалізації запропонованих варіантів реінжинірингу бізнес-процесів на прикладі промислових підприємств.

В рамках дослідження теоретичних засад проведення РБП, автором удосконалено категорійний апарат РБП шляхом розвитку його дефініції (с.71), а також удосконалено принципи впровадження РБП, які доповнено групами принципів реінжинірингу, що систематизують: реалізацію обраних напрямів РБП, організацію бізнес-процесів при їх подальшому перепроєктуванні, досягнення економічної ефективності використання ресурсів при здійсненні обраних напрямів реінжинірингу бізнес-процесів (с.80-84). Особливу увагу здобувачем приділено обґрунтуванню класифікаційних ознак РБП, які дають можливість керуватися новими їх видами, наприклад, за способом

перепроєктування бізнес-процесів та за джерелами фінансування (с.93-94).

Важливі результати дисертаційного дослідження полягають у розробці механізму управління вибором напрямів РБП промислових підприємств, що містить систему інформаційного та кадрового забезпечення проведення РБП; систему взаємоузгоджених комунікацій між суб'єктами; методи та інструменти вибору напрямів радикального перепроєктування бізнес-процесів; систему оцінки та контролю за ефективною реалізацією обраного напрямку РБП (с.108-131). Здобувачем удосконалено методологічні засади формування системи ризик-менеджменту РБП промислових підприємств при управлінні вибором напрямів його проведення, що містить: підсистеми виявлення ризиків на етапах проведення РБП, визначення ризиків у процесі управлінської діяльності та формування системи превентивних заходів задля зменшення ризиків від проведення РБП, а також узагальнено принципи і методи, які характеризують дані підсистеми (с. 136-154). Викликає певний інтерес і науково-методологічний підхід до економічного обґрунтування етапів проведення РБП промислових підприємств, який передбачає визначення впливу факторів внутрішнього та зовнішнього середовища на кожному з етапів РБП, а також принципи та методи управління вибором напрямів РБП, що містять елементи концепції Х-інжинірингу (с.163-175).

Автором удосконалено методичний підхід до вибору стратегічних напрямів РБП, що розширює можливості застосування експертних підходів до оцінки ефективності реінжинірингу на підприємстві (с.181-191) та містить обґрунтування теоретико-методичних засад формування системи показників щодо комплексної оцінки рівня ризикованості напрямів РБП промислового підприємства з метою їх вибору, що дає можливість обрати найкращий проект реінжинірингу з урахуванням впливу найменшої величини економічного ризику на реалізацію бізнес-процесів (с.203-207). Розроблено критеріальну базу ранжування проектів РБП промислових підприємств на основі економічних параметрів з урахуванням часової варіативності та рівня ризикованості напрямів РБП, що дозволяє відносити проекти реінжинірингу бізнес-процесів до груп високої, достатньої та низької дохідності, а також збиткових проектів з метою прийняття ефективних управлінських рішень (с.219-222). Удосконалено науково-методичний підхід до оцінки впливу реінжинірингу бізнес-процесів на рівень економічного потенціалу підприємства (с.223-226) та методичний підхід до проведення систематичного РБП при управлінні вибором ефективних його

напрямів на основі застосування правил ESIA, який доповнюється блоком «Підсумковий контроль» та показниками, що характеризують контрольно-індикаторну підсистему блоків систематичного РБП, на основі чого підвищується рівень економічного обґрунтування проведення систематичного РБП (с.233-237). Розроблено науково-методичні положення щодо обґрунтування вибору ефективних напрямів РБП промислових підприємств на основі витратного та результатного підходів з використанням інструментарію нейромережних технологій, що дає змогу обрати оптимальний варіант реалізації РБП серед запропонованих видів РБП (с. 250-262).

Запропонований науково-методологічний підхід до економічного обґрунтування етапів проведення РБП дає змогу підвищити рівень управлінських рішень стосовно необхідності проведення РБП та подальшого моніторингу за його реалізацією (с.293-296). Розвинуто науково-методичний підхід до формування рейтингової оцінки відбору персоналу для реінжинірингу бізнес-процесів з метою підвищення ефективності управління кадровим забезпеченням проведення РБП (с.327-322). Розроблено систему взаємоузгоджених комунікацій між суб'єктами реінжинірингу бізнес-процесів, яка базується на обґрунтуванні функціоналу компетенцій, оцінці позитивних та негативних індикаторів зворотних зв'язків між суб'єктами бізнес-процесів, визначенні комплексу вимог до виконавців, що дозволяє визначити суб'єктів для реалізації реінжинірингу бізнес-процесів та удосконалити процес управління РБП (с. 350-355). Запропоновано методологічні положення до формування механізму інвестиційного забезпечення реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств при управлінні вибором напрямів його проведення, що створює зацікавленість з боку інвесторів та суб'єктів господарювання в його розробці і впровадженні. Результатом є підвищення загальної економічної ефективності управління вибором напрямів РБП на виробництві (с. 360-364).

Проведене дослідження досвіду впровадження РБП промислових підприємств, дало змогу розробити методичні положення до здійснення експрес-оцінювання напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств, яке полягає в мінімізації обсягу інформації та часових витрат на проведення даної оцінки (433-436).

4. Наукова новизна одержаних результатів дисертаційного дослідження та аналіз результатів, що виносяться на захист

У дисертаційному дослідженні відповідно до цілей і задач розроблено теоретико-методологічні підходи, методичні основи та практичні рекомендації щодо управління вибором варіантів РБП.

Аналіз дисертаційної роботи дозволив визначити наукові положення, висновки та рекомендації, які містять наукову новизну і дозволяють присвоїти дисертанту наукову ступінь.

4.1 Автором уточнено сутність поняття «реінжиніринг бізнес-процесів», під яким, на відміну від існуючих, розуміється спосіб перебудови бізнес-процесів на підприємстві на основі перепроєктування складових господарського механізму суб'єктів господарювання (с. 71) (результат підтверджено публікаціями 3, 14 в авторефераті), а також введено нові класифікаційні ознаки проведення РБП, шляхом, по-перше, за способом перепроєктування бізнес-процесів – РБП (послідовний, паралельний, змішаний), по-друге, за джерелами фінансування – РБП (фінансується за рахунок власного та позичкового капіталу) (с. 93-94) (результат підтверджено публікаціями 1,3,8,22 в авторефераті);

4.2. Розвинуто принципи реалізації РБП у системі управління вибором напрямів його проведення, які, на відміну від існуючих, містять три групи: реалізацію обраних напрямів реінжинірингу бізнес-процесів, організацію бізнес-процесів при їх подальшому перепроєктуванні, досягнення економічної ефективності використання ресурсів при здійсненні обраних напрямів реінжинірингу бізнес-процесів (с. 79-84) (результат підтверджено публікаціями 3, 10 в авторефераті);

4.3. Дисертантом запропоновано теоретико-методологічні засади побудови механізму управління вибором напрямів РБП, що містить: інформаційне та кадрове забезпечення проведення трансформацій; систему взаємоузгоджених комунікацій між суб'єктами, методи та інструменти вибору напрямів радикального перепроєктування бізнес-процесів; систему оцінки та контролю за ефективною реалізацією обраного напрямку РБП, як складові системи управління вибором напрямів РБП (с. 108-131) (результат підтверджено публікаціями 24, 43 в авторефераті);

4.4. Обґрунтовано подальший розвиток методологічних засад системи

ризик-менеджменту РБП промислових підприємств при управлінні вибором напрямів його проведення, яка, на відміну від існуючих, містить: підсистему інформаційно-аналітичної ідентифікації ризиків на відповідних етапах РБП, підсистему аналітичного виявлення ризиків внаслідок управлінської діяльності при РБП, а також характеризується підсистемою забезпечення процесу ризик-менеджменту РБП; обґрунтовано принципи та методи ризик-менеджменту РБП при виборі напрямів його проведення (с. 138-154) (результат підтверджено публікаціями 3, 6, 18, 25, 51 в авторефераті);

4.5. Здобувачем удосконалено науково-методологічний підхід до проведення РБП, що, на відміну від існуючих, передбачає на етапі «Підготовка до проекту» розробку та впровадження системи показників визначення доцільності та прогнозованої ефективності проведення РБП, а також враховує вплив елементів Х-інжинірингу та базується на розвинутих принципах та методах управління вибором напрямів РБП (с. 163-175, с.293-296) (результат підтверджено публікаціями 3, 24, 31 в авторефераті);

4.6. Автором удосконалено науково-методичні засади вибору стратегічних напрямів реінжинірингу бізнес-процесів, які, на відміну від існуючих, передбачають доповнення системи SWOT-аналізу показниками, що комплексно характеризують сильні і слабкі сторони та можливості і загрози реалізації напрямів РБП (с. 181-185; с.189-191, Додаток Г, табл. Г.1, с. 493-502, 370-376) (результат підтверджено публікаціями 2, 3, 16, 19, 29 в авторефераті);

4.7. Дисертантом удосконалено теоретико-методичні засади формування системи показників комплексної оцінки рівня ризикованості напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислового підприємства, які дають змогу їх вибору та, на відміну від існуючих, характеризують ступінь впливу фінансових, виробничих та маркетингових ризиків диференційовано за факторами внутрішнього та зовнішнього середовища, що впливають на РБП (с. 203-207, с.380-388) (результат підтверджено публікаціями 3, 28, 55 в авторефераті);

4.8. Здобувачем розроблено критеріальну базу ранжування проектів РБП на основі переліку економічних показників (чиста поточна вартість, внутрішня норма дохідності, рентабельність інвестицій, строк окупності, коефіцієнт ефективності інвестицій), що дозволяє відносити проекти реінжинірингу бізнес-процесів до груп високої, достатньої та низької дохідності, а також збиткових проектів (с.219-222, Додаток Е, табл. Е.1 с. 513-516, табл. Е.2, с. 517, табл. Е.3, с. 518, табл. Е.4, с. 519) (результат підтверджено публікацією 3 в авторефераті);

4.9. Автором удосконалено науково-методичний підхід до оцінки впливу реінжинірингу бізнес-процесів на рівень економічного потенціалу підприємства, який, на відміну від існуючих, заснований на розрахунку інтегрального показника економічного потенціалу шляхом дворівневої його інтеграції (с. 223-226, с. 393-400) (результат підтверджено публікаціями 3, 30, 38 в авторефераті);

4.10. Розвинуто методичний підхід до проведення систематичного реінжинірингу бізнес-процесів при управлінні вибором ефективних його напрямів на основі застосування правил ESIA, який, на відміну від існуючих, доповнюється блоком «Підсумковий контроль» та показниками, які характеризують контрольно-індикаторну підсистему блоків систематичного РБП й відображають економічний ефект напрямів його проведення (с. 231, 233-237) (результат підтверджено публікацією 3 в авторефераті);

4.11. Здобувачем запропоновано науково-методичні положення щодо обґрунтування вибору ефективних напрямів РБП промислових підприємств на основі витратного та результатного підходів з використанням інструментарію нейромережних технологій (с. 250-262) (результат підтверджено публікаціями 2, 3, 12 в авторефераті);

4.12. Автором удосконалено науково-методичний підхід до формування рейтингової оцінки відбору персоналу для реінжинірингу бізнес-процесів, який, на відміну від існуючих, базується на використанні експертної оцінки на основі застосування системи показників за такими блоками: кваліфікація персоналу при проведенні реінжинірингу бізнес-процесів, результативність роботи персоналу в реалізації реінжинірингових заходів (с. 327-332) (результат підтверджено публікацією 3 в авторефераті);

4.13. Дисертантом запропоновано методологічні положення формування механізму інвестиційного забезпечення РБП промислових підприємств при управлінні вибором напрямів його проведення, який ґрунтується на таких блоках: керуючій і керованій підсистемах організаційно-економічного забезпечення інвестування, елементах формування стратегії інвестування, складових організаційно-економічних засад інвестування; інструментах інвестиційного забезпечення та оцінки економічного результату впровадження цього механізму (с. 359-364, Додаток Ж, Рис.Ж.1, с. 520, табл. Ж.1, с.521-524) (результат підтверджено публікаціями 1, 27, 48 в авторефераті);

4.14. Розвинуто методичні положення проведення експрес-оцінювання

напрямів РБП промислових підприємств, яке, на відміну від існуючих, базується на використанні показників РБП за такими групами оцінок: результативності, витратності, тривалості, якості, фрагментації, обіговості коштів, стійкості та відбору найбільш суттєвих з показників кожної групи за принципом Парето; це дозволяє забезпечити достатню точність оцінювання напрямів реінжинірингу бізнес-процесів та вибір ефективного його виду (с. 433-436, Додаток И, табл. И.1., с. 525; табл. И.2, с.526; табл. И.3, с.527; табл. И.4, с.528; табл. И.5, с.529; табл. И.6, с.530; табл. И.7, с.531; табл. И.8, с.532-538) (результат підтверджено публікацією 3 в авторефераті).

Розглянуті вище науково-методологічні розробки слід віднести до нових наукових результатів, отриманих автором при виконанні дисертаційного дослідження.

5. Відповідність дисертаційної роботи спеціальності

Дисертаційна робота присвячена розробці теоретичних і методичних засад управління вибором ефективних напрямів реінжинірингу бізнес-процесів підприємств промислового комплексу, що відповідає паспорту спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

6. Теоретична цінність і практична значимість наукових результатів

Теоретичне значення результатів дисертаційної роботи полягає у розробці теоретико-методологічних основ управління вибором напрямів реінжинірингу бізнес-процесів й обґрунтуванні науково-методичного інструментарію та прикладних рекомендацій щодо його реалізації.

Авторські теоретичні та практичні результати дисертаційного дослідження можуть бути використані в практиці управління РБП як промислових підприємств, так і інших видів підприємств, тому що результати дисертаційного дослідження є універсальними та актуальні для підприємств різних галузей економіки України.

Наукові положення, висновки і науково-методичні рекомендації, сформульовані автором у дисертації мають практичне значення, яке полягає у доведенні теоретичних положень до конкретних практичних рекомендацій, що дозволяють приймати обґрунтовані управлінські рішення, щодо здійснення реінжинірингу БП при оцінці ризиків та виборі напрямів стратегічного реінжинірингу.

Отримані науково-методичні результати дисертаційного дослідження

використані в практиці господарювання, що підтверджено відповідними довідками про впровадження. Результати дисертаційної роботи реалізовані в практичній діяльності таких установ та підприємств, як Сумська обласна рада (довідка № 01-23/712 від 24.12.2014 р.); ПАТ ВЕК «Сумигазмаш» (довідка № 01-23-30 від 03.04.2015 р.); ТОВ «Турбомаш» (довідка № 9/37-03 від 14.01.2015 р.); ТОВ «Варіант Гермотехніка» (довідка № 8/03-15 від 08.04.2015 р.); ДП «Обважнених бурильних і ведучих труб» (довідка № 378-03 від 28.04.2015 р.); ТОВ «Суминафтотранс» (довідка № 68.042 від 16.06.2015 р.);

7. Аналіз публікацій і повнота відображення результатів в автореферат

Основні підсумкові результати досліджень, висновки, теоретичні, методологічні та науково-методичні положення дисертаційної роботи опубліковані у 2 індивідуальних та 1 монографії у співавторстві, 27 статей у наукових виданнях, зареєстрованих МОН України як фахові (з них 7 публікацій включені до міжнародних наукометричних баз) та 1 стаття у науковому періодичному виданні іншої держави з напрямом, за яким підготовлено дисертацію, 32 публікації у матеріалах конференцій та інших виданнях. Загальний обсяг публікацій – 81 друкований аркуш, з яких особисто автору належить 71 друкований аркуш. Це дозволяє стверджувати, що основні положення дисертаційного дослідження вчасно оприлюднені та представлені для обговорення науковою спільнотою.

Основні положення дисертації були апробовані на 32 наукових і науково-практичних конференціях та семінарах, з них 22 - міжнародних. Публікації повністю відображають задекларовану новизну наукових досліджень, висновки і пропозиції, зроблені у роботі. Автореферат дисертації також віддзеркалює основні результати здійсненого дослідження. Кількість, обсяг і якість друкованих праць надають автору право публічного захисту дисертації.

8. Зауваження та дискусійні положення відносно змісту і оформлення дисертації і автореферату.

1. Досить дискусійним є віднесення автором при викладенні дослідження теоретичних підходів щодо управління вибором напрямів РБП промислових підприємств запропонованого принципу «безперервності дій» до групи принципів «організації бізнес-процесів при їх подальшому перепроєктуванні», а не до підгрупи «щодо здійснення у часі» групи «реалізації обраних напрямів

реінжинірингу бізнес-процесів» (с.80).

2. В роботі запропоновано ввести нові класифікаційні ознаки при систематизації РБП промислових підприємств, одна з яких - «за джерелами фінансування». Однак, доцільно було б, окрім запропонованих видів РБП у рамках даної ознаки, додати ще один вид РБП: ті, що фінансуються за рахунок змішаного капіталу (фінансування за власними та позичковими коштами) (с. 94).

3. В роботі запропоновано досить цікавий авторський механізм управління вибором напрямів РБП промислових підприємств, який підпорядковується теоріям технологічних змін та сучасним концепціям інноваційного розвитку. Однак, на нашу думку, в дослідженнях сучасних концепцій інноваційного розвитку, а саме концепції РБП, слід було б врахувати підходи наступних зарубіжних представників: С.Гуха, У.Кеттінгер, П.Страссман, К.Саймон, Ю.Тельнов, Д.Тонг, Д.Харінгтон, Д.Шорт та вітчизняних учених Л.Балабанова, О.Тридід, О. Щегельська (с. 109, табл. 2.1). Крім того, представлені на рис. 3, с. 13 автореферату та рис. Б.1, с. 491 дисертаційної роботи, теоретико-методологічні положення механізму містять деякі протиріччя: по-перше, наведене методичне забезпечення управління вибором напрямків РБП містить лише перелік методів моделювання, які представлені без відповідної класифікації; по-друге, не можна погодитись з тим, що автор розглядає методичне забезпечення управління лише як методи моделювання, не включаючи до нього, наприклад, методи прийняття рішень, або інші методи управлінського впливу.

4. При дослідженні розвинутих методів, які використовуються в оцінці функціонування підсистеми аналітичного виявлення ризиків внаслідок управлінської діяльності при РБП у системі його ризик-менеджменту, виникає питання стосовно доцільності використання запропонованого автором методичного підходу «360 градусів». Даний методичний підхід є більш доречним при поточній оцінці персоналу та полягає у виявленні ступеня відповідності співробітника займаній посаді за допомогою опитування ділового оточення співробітника (с. 152). Має певну дискусійність і віднесення автором відбору персоналу до організаційного забезпечення РБП, а саме до «формування організаційної структури управління РБП» (с. 20 автореферату).

5. Віддаючи належне розвитку методичних положень щодо оцінки ризикованості проектів РБП промислового підприємства в системі управління

його вибором, необхідно зауважити, що запропоновані показники, що характеризують оцінку різних видів ризику за факторами зовнішнього та внутрішнього середовища, які впливають на РБП, а саме: зниження рівня фінансування з різних зовнішніх джерел на заходи з РБП на підприємстві, підвищення ринкових цін на виробничі ресурси, зниження мотивації інвесторів на підтримку CRM проектів, зниження дохідності від «клаптикового» проведення РБП з орієнтацією тільки на перепроєктування бізнес-процесів виробничої сфери відзначають зміну показників у часі, що може призвести до ускладнення процесу експертної оцінки та вплинути на якість її результатів (с. 204-205, табл. 3.4, с. 380-381, табл. 5.3).

6. При викладенні авторського підходу до обґрунтування вибору ефективних напрямів РБП промислових підприємств на основі витратного та результатного підходів з використанням інструментарію нейромережних технологій, доцільно було представити результати практичної апробації елементів даного інструментарію, наприклад, нечітку матрицю знань при визначенні напрямку проведення РБП (с. 255, табл. 3.10).

7. Потребує більш глибокого обґрунтування розроблена система показників визначення доцільності та прогнозної ефективності проведення РБП у рамках удосконаленого автором науково-методологічного підходу до економічного обґрунтування етапів проведення РБП. Так, на нашу думку, вони повинні містити обґрунтування їх критеріальних значень (с. 295-296, табл. 4.4, табл. 4.5).

8. Дисертантом не в повній мірі представлено практичну апробацію методичних положень щодо проведення експрес-оцінювання напрямів РБП промислових підприємств та узагальнення результатів такого аналізу для забезпечення достатньої точності оцінювання напрямів реінжинірингу бізнес-процесів та ефективного управління вибором його виду (с. 433-436).

Викладені зауваження і дискусійні положення не знижують загальну позитивну оцінку теоретичного рівня та практичного значення результатів дисертаційної роботи Таранюка Л.М.

9. Відповідність дисертації та автореферату встановленим вимогам

Зміст дисертації, який складається з вступу, шести розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків, відповідає поставленим задачам наукового дослідження. Обсяг, структура і стилістичне оформлення дисертації відповідає вимогам МОН України, щодо докторських дисертацій.

10. Загальний висновок

Дисертаційне дослідження Таранюка Леоніда Миколайовича на тему «Теоретико-методологічні засади управління вибором напрямів реінжинірингу бізнес-процесів промислових підприємств» є самостійним завершеним авторським науковим дослідженням, в якому отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують важливу наукову проблему розроблення теоретичних і методичних засад управління вибором ефективних напрямків реінжинірингу бізнес-процесів на промислових підприємствах в умовах сучасних структурних зрушень.

Результати дисертаційного дослідження в сукупності є суттєвими для розвитку теорії управління бізнес-процесами промислових підприємств.

Дисертаційна робота відповідає вимогам п.п. 9, 10, 12, 13, 14 “Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника” затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року №567, щодо дисертацій на отримання наукового ступеня доктора економічних наук, виконана на високому науковому рівні, основні її результати опубліковані і отримали позитивні відгуки на науково-практичних конференціях. Загальна оцінка роботи – позитивна.

Вважаю, що дисертація Таранюка Леоніда Миколайовича відповідає вимогам, щодо дисертацій на здобуття доктора наук, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
зав. кафедрою менеджменту та бізнесу,
Харківський національний економічний
університет ім. С. Кузнеця

Міністерства освіти і науки України

Т.І.Лепейко